

De diaconale najaarscollecte in oktober is bestemd voor het straatpastoraat. We vroegen straatpastor Bernadette van Dijk een impressie te geven van haar werk onder dak- en thuislozen in onze stad. Ze schreef een dagboek. 'Aan het eind van de middag verwacht ik nog iemand die een tijdje 'zoek' is geweest...'

Het dagboek van de straatpastor:

... weer geen spoor van Isa....

Bernadette van Dijk
(foto: Ed van Rijswijk)

Maandagochtend, 8.15 uur

Vorige week is het Klussenbureau weer opengegaan, na een maand onzekerheid over de voortgang. Het Klussenbureau is de plek waar daklozen 's ochtends bij kunnen klussen om hun inkomen een beetje aan te vullen. Er is een nieuwe medewerker! Het zijn de laatste dagen van augustus en iedereen die wel eens werkt, probeert die dagen nog mee te pakken. De meesten mogen maar een paar dagen per maand werken.

Ik maak kennis met 'de nieuwe man' en kom er veel mensen tegen. Het is een drukte van jewelste en een opgewonden sfeer. Twee groepjes met papierprikkers staan op vertrekken en worden aan de deur uitgezwaaid. Hiske vertrouwt me in het voorbijgaan toe, dat haar verjaardag gister een rotdag was. Ik vraag of ik vanmiddag langs mag komen bij haar in de opvang. Nee, morgen.

Terug naar de stad lopen Leanne en ik samen op. Ze vertelt me wat ze heeft besloten ten aanzien van haar vriend, die wispelturig gedrag vertoont: haar naar zich toe trekken, onderdak verschaffen, dan weer de deur wijzen, soms zonder verklaring, of door de brievenbus melden dat de relatie ten einde is. Ze leven al een tijdje aan de randen van het straatcircuit en proberen er vandaan te groeien, maar het valt niet mee. Op allerlei terreinen in hun leven is het lastig: lichamelijke en psychische gezondheid en middelengebruik, huisvesting, inkomen, op juridisch vlak. We praten nu over de liefde die ik hoor in haar woorden en zie in haar ogen. Dat is zin beleven, maar deze zin is o zo ingewikkeld, want brengt haar ook steeds ellende... Het is een voortgaand gesprek: volgende keer gaat het verhaal verder.

Bankje, 9.55 uur

Bij de hoek Stadsring / Arnhemsestraat breidt de hangplek zich uit. De bankjes op het pleintje bij de Plus zijn weggehaald en nu staat en zit men aan de binnenkant van de Ring in het plantsoen bij het eerste bankje. Het is een teken van het toch niet goed redden met elkaar in onze openbare ruimte: het was er soms onrustig, want een verzamelplek. Straatmensen geven elkaar de schuld van overlast en burgers gaan aan de slag om hun omgeving tegen die overlast te beschermen (of zichzelf te beschermen tegen hun angst?).

Ik zwaai naar de straatmensen die om het bankje heen hangen. Allemaal bekenden van mij, enkelen alleen aan de buitenkant: geen mannen die zich makkelijk blootgeven en zeker niet als ze onder elkaar zijn. Ik heb geduld moeten hebben voor ik in hun groepjes welkom was. Nog iedere dag leer ik hen een beetje beter verstaan achter en onder hun woorden door. Het is hún leefwereld waarin ik ben komen rondlopen. Het is hún dagritme waar ik mee te maken heb. Nu laat ik hen even. Ze zwaaien terug en roepen goeiedag.

Straatadvocaten, 10.30 uur

De straatadvocaten zijn belangenbehartigers voor straatmensen die hulp willen in hun papierwinkel. 's Ochtends is er inloop, of liever gezegd instuif. De laatste nieuwtjes worden uitgewisseld, grappen en plagerijen over en weer. 'Ik ben nu helemaal van de coke af!' roept Werner. 'Als ik een bolletje vind, mag je het hebben. Alleen nog een beetje pep. Het is een kwestie van willen!' Er klinkt een jaloers geluid uit de hoek. Iemand die het niet lukt, hoe graag hij ook wil, weet ik. We praten, tussen de drukte aan tafel door, over hoe dat nou gelukt is. Werner wil ergens héén met zijn leven. En een vriendin die niet gebruikt, dat is een groot geluk. Ik doe mijn best om dat in de onrust van het moment even hardop te laten klinken en wens hem geluk. De man in de hoek vraagt of ik nog langs kom. Voordat ik kom, zal ik je bellen, belooft ik.

Kapel 't Zand, 11.55 uur uur

Net voor de katholieke kapel aan 't Zand sluit, kan ik met Cerieel nog even samen een kaars opsteken. Waar wil je voor bidden? 'Om gelovig te blijven.' We bidden voor de stad, de wereld, bekenden en voor Cerieel zelf. Om geloof en kracht, om vrede in het hart en vreugde in de dag. In het opschrijfboek met de namen van bezoekers in deze kapel, staan hartenkreten tussen de data en plaatsnamen door. Ik herken een naam. Ook voor hem een kaars.

Vanaf de kapel loop ik langs het Onze Lieve Vrouwekerkhof, in de hoop om Isa daar tegen te komen. Daar heb ik hem een paar keer ontmoet, maar nu al lang niet gezien. Weer geen spoor van hem. In de Langestraat zetten Otto en Steven ieder op geheel eigen wijze hun creativiteit in om zoveel mogelijk straatkrantjes te verkopen. Ik wens hen succes en een fijne dag.

Achter mijn bureau moet ik een paar telefoontjes doen en informatie tot me nemen over de stage die binnen enkele weken begint. We krijgen een stagiaire bij het Straatpastoraat! Daar kijk ik naar uit, omdat het voor ons beiden leerzaam kan worden, denk ik. Ze zal met nieuwe ogen naar de straat kijken, ik zal uitleggen hoe en waarom ik dingen doe, zij zal er vragen bij stellen.

Als ik toch achter de computer zit, zoek ik via internet naar aantrekkelijke ontmoetingsplekken in één van de nieuwe wijken van de stad. Bennie is dolgelukkig met zijn huisje, maar contact in zijn eigen buurt heeft hij niet. Contact leggen is sowieso al niet zijn sterkste punt, zei hij me. Ik hoop dat ik hem op weg kan helpen, zodat hij minder behoefte heeft om in de binnenstad rond te hangen. Gewapend met een tasje vol informatie zal ik nog wel een paar dagen rondlopen, want ik moet hem net treffen en ik heb geen telefoonnummer van hem. En ik lach om mezelf met dat tasje-met-een-boodschap: ik hoop dat we elkaar niet zo vaak meer zien in de straatwereld, maar dat hij zijn plek dáár vindt...

Dagopvang, 14.20 uur

In de dagopvang van Stichting Kwintes komen mensen om even te zitten of de hele dag door te brengen, om post halen, te douchen en kleding te wassen, om een warm maal of een potje tafeltennis, de computer, om te schilderen of om iemand te spreken van de hulpverleners. Ik kijk met mijn bekertje thee in de hand de ruimte door. Twee mensen darten, er wordt gebiljart en Nick denkt met Amanda mee in haar kruiswoordpuzzel. Een man zit aan een kopje soep. Vorige week hebben we handen geschud, maar zijn naam heb ik niet kunnen verstaan. Een van de beveiligers verraste mij, en noemde deze man een denker. Ik vraag of ik bij hem mag komen zitten en er ontstaat onmiddellijk een gesprek over zijn situatie. Hij slaapt buiten en de redenen daarvan, dat is een lang verhaal. Het gaat over huurschuld, bureaucratie, discriminatie en onwil, en ik probeer of ik met hem samen dingen kan vinden als uithoudingsvermogen, mildheid en mogelijkheden. En ineens, zonder aanloop, vertelt hij waar hij het voor doet. Een dochter. Ze is vier.

Op straat kom ik Daan tegen. Boos, onrustig, gehaast. Vrijdag uitslag van de dokter. Topspanning!

Aan het eind van de middag verwacht ik nog iemand die een tijdje 'zoek' is geweest. Er gingen verhalen dat hij de stad uit was en ik heb me erg zorgen gemaakt. De laatste keer dat ik hem zag,

Protestantse Gemeente
Amersfoort

Diaconale najaarscollecte
2010

NIEMAND
IS OP STRAAT
GEBOREN

Deze folder over het straatpastoraat valt binnenkort bij u in de bus

was hij bang voor zijn eigen agressie. Er kan van alles gebeurd zijn. Hij belde vorige week op: terug! Hij beloofde te vertellen hoe het met hem gaat. Voorheen hebben we het veel gehad over het oordeel van Allah over het doen en laten van mensen. Het zit hem erg dwars. Ik geloof in een barmhartige God, en we lezen samen verzen uit bijbel en koran, vragen om de barmhartigheid van Allah.

Het is tijd om naar huis te gaan. Ik ben dankbaar met het thuis dat ik daar vind!

Theatervoorstelling over daklozen

Zondag 17 oktober is de Werelddag van verzet tegen extreme armoede. In dat kader is er op die dag van 15.00-17.30 uur een voorstelling van het STUT theater in de St. Franciscus Xaverius kerk, 't Zand 29. In het stuk 'Als de dood voor de nachten' zijn ervaringen van voormalige daklozen en van hulpverleners verwerkt. Dit stuk laat zien hoe absurd de realiteit laat zijn. Na de voorstelling is er een nabespreking. Toegang gratis; bijdrage welkom.